

1 MIN KOMMENTER DEL

Sammen, men ikke likeverdige

Er Israel en apartheidstat? Og bør den i så fall boikottes?

ANNONSE

MAREN SÆBØ
56 plass 112 innlegg 6 kommentarer

Abonner på innlegg fra Maren Sæbø

Bare dager etter at Israels bidrag vant den europeiske melodifestivalen var Gaza igjen åsted for store demonstrasjoner som endte med i overkant av femti drepte og flere tusen skadde. Alle var palestinere. Den fastlåste situasjonen – og palestineres lidelser – har igjen framkalt krav om boikott; en boikott som ikke bare kan ramme Israels nyet Eurovisjon-stjerne Netta, men en stat med sterke økonomiske bånd til USA og Europa.

Boikott fremmes av den såkalte BDS-bevegelsen. BDS står for «boycot, disinvestment and sanctions». Boikott er bare ett av virkemidlene som fremmes. I kjernen av hvorvidt man skal boikotte Israel, ligger spørsmålet om hva slags stat Israel er i dag – er det bare et land som forsøker å overleve, eller er det en stat som gjennom et sinnrikt kontrollsystem undertrykker en betydelig palestinsk befolkning henvis til små lommer av sitt tidligere territorium?

Det er alltid en risikosport å sammenligne historiske eksempler, men for historikerne kan det også være en nyttig øvelse som kan gi pekepinn mot mulige løsninger. En av dem som har skrevet mye om Israel og deres spesielle form for apartheid, er den israelske historikeren Ilan Pappé. Pappé er ingen profet i eget land. Han har selv valgt å gå i eksil etter å ha gått inn for akademisk boikott av landet som han selv kjempet for under Yom Kippur-krigen i 1973. I boka «Israel and South Africa – the many faces of Apartheid», har han samlet både israelske, sørafrikanske og internasjonale forskere til å utforske temaet. Bidragsyterne gir en innføring i både likhetene og forskjellene mellom Israels håndtering av de palestinske områdene i dag og Sør-Afrikas historiske apartheidsystem. De er gjennomgående enige om at sammenligningen er gyldig.

I mai 1948 vant nasjonalistpartiet i Sør-Afrika valget og initierte raskt en rekke lover og forordninger med den hensikt å segregere befolkningen. Systemet ble kalt apartheid. Utover 1950- og 1960-tallet ble apartheidsystemet gidskinnasket. Segregeringen ble opprettholdt med voldsbruk.

Mai 1948 var også da staten Israel ble opprettet, etter en resolusjon i FN året før. Den opprinnelige delingen av det tidligere britiske mandatet Palestina var omstridt. Det som Israels markerer som sin «fødselsdag» er blant palestinerne kjent som katastrofer: «al-nakba». Palestinerne ga ikke fra seg landsbyer og olivenlunder og landområder frivillig.

Da den påfølgende krigen var over, satt Israel igjen med en langt større del av området enn det de opprinnelig var lovet gjennom FN's vedtak. De bitene som var igjen til den opprinnelige befolkningen sto under egyptisk og jordansk styre fram til 1967. Under seksdagerskrigen ble også disse områdene okkupert av Israel.

Sør-Afrikas apartheidsystem og staten Israel hadde mer til felles enn samme startpunkt. Noen likheter er slående. Under apartheid vokste det fram et system med såkalte «afrikanske hjemland»: «Bantustans» var landområder der majoritetsbefolkningen ble forvist og ment å oppholde seg. Etter hvert fikk disse områdene utstrakt selvstyre. Meningen var at de skulle være egne små delstater med hver sin lille statsforvaltning. Sør-Afrika kontrollerte selvsagt fortsatt hvem som kunne reise inn og ut av områdene. De var selvsagt også helt økonomisk avhengig av omlandet. Det internasjonale samfunnet anerkjente aldri «bantustanene» som selvstendige delstater. De var heller ikke bærekraftige på egen hånd. Alle sørafrikanere var i virkeligheten underlagt samme regime; sammen, men langt fra likeverdige. Det samme kan sies om alle som bor innenfor det området Israel kontrollerer i dag, inkludert Gaza og Vestbredden.

Nedbyggingen av apartheidregimet på begynnelsen av 1990-tallet sammenfalt med «Oslo-prosessen». Den var ment å gi palestinerne selvstyre i områder på Gaza og Vestbredden som Israel okkuperte. Oslo-avtalen fra 1993 skulle gi palestinerne en stat, en selvstendig administrasjon og kontroll på egne grenser og egen økonomi. Slik gikk det ikke, og situasjonen er i dag kanskje mer håpløs enn den noensinne har vært. Selv om Gaza og Vestbredden og deler av Jerusalem har selvstyre på papiret, kontrollerer fortsatt Israel blant annet inn- og utreise. Vestbredden og Gaza er nå to enorme og høyst dysfunksjonelle «bantustans».

Om Israel bør boikottes er et vanskelig og omstridt spørsmål. Boikotten av Sør-Afrika var også mer omstridt enn det de fleste av oss husker. Sør-Afrika hadde sterke støttespillere, spesielt USA og Storbritannia. Noen full økonomisk boikott ble det aldri. De som ønsket en ny løsning i Sør-Afrika fikk et dytt på veien av blant annet forbrukerboikott og kulturboikott, som hadde stor symboleffekt. Det var en av flere faktorer som satte spikeren i kista for det forhatte apartheidregimet.

I dag er israelerne og palestinere fanget i en prosess som har kjørt seg fast, og hvor det som kommer ser ut til å være enda mer voldsbruk. Israel er den sterke part. Det er fra Israel det først og fremst må komme innrømmelser nå. En løsning må til, og den må ta hensyn til både israelernes og palestinernes behov. For sammen skal de fortsatt leve. Spørsmålet er hvordan.

Abonner på innlegg fra Maren Sæbø

nyemeninger meninger

ANNONSE

Blir du med i debatten ?

Vi ønsker at Nye Meninger skal være en plattform for opplyst og engasjert debatt. Vær saklig og unngå personangrep. Overtrap vil føre til sletting og kan føre til utestenging. Les mer om retningslinjene våre [her!](#)

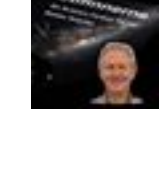

5 kommentarer

Sorter etter Topp

Legg til en kommentar ...

Reidar Kaarbø · Jobber for Wwv.stifinnerne.no

Er Israel en apartheidstat? Ja
Og bør den i så fall boikottes? Ja
Vi israel bil boikottet? Nei. Vi boikotter bare russere fordi USA sier det.

Liker · Svar · 6 · 15 t

Bjørn Blokhus

Bør Hamas boykottes ? Ja

Er Gaza et demokrati ? Nei

Bør Norge flytte den israelske ambassade til Jerusalem ? Ja

Har det norske folket støttet et dysfunksjonell 'palestinske' regime i mange tiår med hundrevis av millioner ? Ja

Fins det andre og bedre 'prosjekter' å støtte enne det 'alestinske'(hva det måtte være) Ja, tusensvis

Liker · Svar · 14 t

Reidar Kaarbø · Jobber for Wwv.stifinnerne.no

Det var da virkelig et demokratisk valg der palestinerne valgte "feil". Og slikt skal vi jo ikke ha noe av.

Liker · Svar · 3 · 12 t

Wenche Svanberg · Ekspert hos Sofasitter

Palestinsk område er mer enn Gaza, og på de styrer ikke Hamas ,så være Hamas opphengt er bare latterlig .

<https://www.facebook.com/HearoffPales/posts/1261638090606301>
Palestinere i utlandet kjemper for frihet som palestinerne på Gaza ,Vestbredden og de andre plassene rundt Israel,
Få med seg ting og lang er en fordel Reidar 🙄🙄

Liker · Svar · 2 t

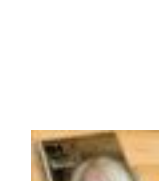
Einar Landmark

Situasjonen er fastlåst i forhold til at Israel ikke følger folkeretten, beslutninger fattet av FN, vurderinger gjort av Haag-domstolen og manglende respekt for palestineres menneskerett, men situasjonen er langt fra fastlåst på bakken. Israels spesielle form for krigføring mot palestinerne på Vestbredden, i Jerusalem og Gazastripen påfører forsvarsløse palestinerne nederlag hele tiden, de mister hus, land og liv, de mister utviklingsmuligheter, livsmuligheter og de mister framtidshap.

Men det er likevel ikke slik at Israel, vinner hele tiden, det er heller slik, at jo lenger palestineres lidelser varer og øker, jo mer undergraves grunnlaget for staten Israel også.

Noe må gjøres, raskt, boikott tar lang tid. Det er kanskje på tide at FN setter en tidsfrist for avslutning av fredsforhandlinger mellom partene, og om fristen ikke holdes, bør FN overta hele prosessen fram mot en varig freds løsning.

Liker · Svar · 5 · 13 t

Wenche Svanberg · Ekspert hos Sofasitter

Apartheid absolutt ,boikott absolutt og FN må overta kontrollen umiddelbart .
Få slikt israels klare og FN inn,
Absurd slik Israel holder på, rett og slett kvalmt

Liker · Svar · 2 · 4 t

Leif Arne Stople

Israels kjerneområde ble gitt dem av FN. Ytterligere områder er resultat av Israels seire i kriger startet av araberlandene tiljublet av palestinere. Dersom det ikke er legitimt av Israel å beholde disse områdene,hva så med land erobret av Russland i 2.verdenskrig (bl.a.delar av Finland),USA's erobring av California og New Mexico fra Mexico eller Kinas erobring av Tibet? Dersom prinsippet (som ingen vil definere) kun brukes overfor jødene og Israel,da er det rendyrket jødehat og skapnazisme.

Liker · Svar · 6 min

Programtillegg for Facebook-kommentarer

LES OGSÅ

Da DEBATT

Godt arbeidsvilkår gir gode velferdstjenester

SPONSET

Norge-Rundt billetten: En slik ferie du drømmer om

Nye MENINGER

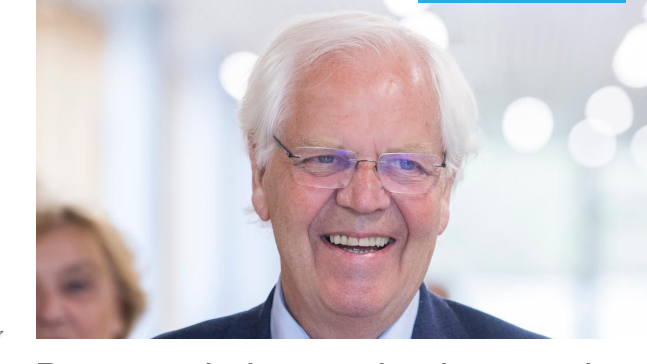
Bønn til å gråte over

MEST LEST

Snakker ikke om det vondeste

MEST LEST

«Hurra – hora, hurpala!»

MEST DELT

Barnepsykolog om lav bemanning i barnehagene: «Fy faen så fattige vi blir!»

SPONSET

Dette er smart mat for eksamen

STROSLE

Dødshuset: En internasjonal skandale?

ANNONSE

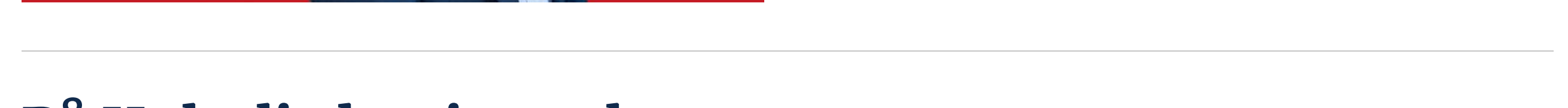
Helge Simonnes

NYE MENINGER

HELGE SIMONNES

for 19 timer siden | 5

En pastor fra Texas satte en historisk bunnnotering i bønn om fred for Jerusalem.

På Holmlia har jeg vokst opp med multikulturalisme. Det ville jeg ikke vært foruten.

SARA KINGE BERGLAND
for 19 timer siden | 4

En skulle tro at vi ligger i Helvetes forgård. Men det lukter ikke hasj der det lukter hest.

FØLG OSS

SJEFREDAKTØR OG ADMINISTRERENDE DIREKTØR: EIRIK HOFF LYSLOHM
DET GJØRES OPPMERKSOM PÅ AT DENNE NETTSIDEN REGELMESSIG BLIR INNSAMLET OG LAGRET AV NASJONALBIBLIOTEKET. NETTSIDEN VIL KUN BLI GJORT TILGJENGELIG SOM KILDEmateriale FOR FORSKNING OG DOKUMENTASJON.

OM COOKIES (INFORMASJONSKAPSLER)

© COPYRIGHT 2015 DAGSAVISEN